

כי תצא חיי"ט שיחה א'

פסק הרמב"ם ש"מתן שכרן של מצות כו' היא חיי העולם הבא" קאי על המצות שבין אדם למקום, ואין זה סתירה להסתם משנה ש"אדם אוכל פירותיהם בעוה"ז" שקאי על המצוות שבין אדם לחבירו. אך היעודים שבתורה הוא נתינת אפשרות לקיום המצות, והם שוים בכל המצות.

בנוגע לשכר מצות נאמר בגמרא בסיום מסכת חולין: "תנא דבי רבי יעקב אומר כו' בכיבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימיך ולמען יטב לך בשילוח הקן כתיב למען יטב לך והארכת ימים, הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות כו' ונפל ומת היכן אריכות ימיו של זה כו' אלא למען יאריכון ימיך לעולם שכולו ארוך ולמען יטב לך לעולם שכולו טוב, ודלמא לא הווי הכי, ר"י מעשה חזא".

בפשטות משמע שר"י מחולק עם הסתם משנה "אדם אוכל פירותיהם בעוה"ז", וא"כ קשה מדוע פסק הרמב"ם, "שמתן שכרן של מצות כו' היא חיי העולם הבא", כר"י ולא כסתם משנה?

ויובן בהקדים הביאור במשנה האחרונה בחולין, "לא יטול אדם אם על בנים אפי' לטהר את המצורע. ומה אם מצוה קלה שהיא כאיסור אמרה תורה למען יטב לך כו' ק"ו על מצות חמורות שבתורה". וביאור הקשר בין שני הבבות של המשנה: מזה ש"לא יטול אם על בנים אפי' לטהר את המצורע" משמע שמצות שילוח הקן אינה רק גדר מצוה שבין אדם לחבירו, דא"כ הרי טובת הרחמים על המצורע צריכה לדחות את הרחמים על העוף, אלא יש בה גם ענין של בין אדם למקום (שצריך לשלח את האם מיד כדי לכופ את יצרו). וא"כ המשך המשנה ע"ד שכר מצות ("אם מצוה קלה שהיא כאיסור אמרה תורה למען יטב לך כו'") פירושה שישנו שכר בעוה"ב, שהרי השכר בעוה"ז הוא רק עבור מצות שבין אדם לחבירו.

והרמב"ם פוסק כמשנה זו, וכמשנה ד"אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה", שישנו שכר, "פירותיהם", עבור המצוות שבין אדם לחבירו בעוה"ז, אך השכר עבור המצוות שבין אדם למקום הוא בעוה"ב (ובמעשה חזא דר"י מפרש הרמב"ם שהבן התכוון לקחת את הבנים לעצמו ולא לאביו, ובמצות שבין אדם למקום, אם מקיים את המעשה בכוונה הפכית אזי אין זה מצוה), ור"י סובר שגם שכר המצות דבין אדם לחבירו הוא בעוה"ב.

והיעודים שבתורה הם ענין אחר, שאין זה שכר עבור המצוות אלא הנתינת אפשרות (לפני הקיום, ל)קיום המצות, וענין זה הוא בכל המצות בשוה.

ע"ד הרמז: התחלת מס' חולין הוא בענין השחיטה, "אין ושחט אלא ומשך" - העלאת החי לדרגת מדבר. ובסיום המסכת מבואר שע"י שכופה את יצרו אזי שוחט את נפשו הבהמית והיא מתעלית ומתהפכת לחלק מנפש האלוקית.

